

ב"ד. וגם צ"ל אנחנו מודים לך ולא אנו מודים לך שהוא לשון קללה כמו ואנו הדייגים. צ"ל במי כל חי ולא בפסח. צ"ל זונינו במלאפרים פירושו שמתגלגל לפניו שיוון אותנו ויאמר הוא היטיב לנו הוא מטיב לנו הוא יטיב לנו וכל טוב בחולים ומכל טוב במלאפרים ויאמר מעם ה' ולא מאת ה' כי בקל מכלי'ע הא' ויבא ח"ו לידי חירוף. וגם יאמר הרחמן הוא ישלח לנו את אליהו הנביא ד"ל ויבשר לנו בשורות טובות וישועות ונחמות ולא כמו שנדפס יברך אותנו כל אחד ואחד ממנו בשמו כי לא מצינו שיבא אליהו ו"ל

לברך אותנו. וגם יש עמי הארץ שאביהם ואסם כבר מתים כמה שנים ומחמת רגילות אומרים יברך אבא מורי ואמי מורתי וצ"ל אבי מורי ולא אבא כי אבי הוא לשון קודש ואבא הוא ל' תרגום ואם בעל הבית יברך בעצמו אל יאמר בעל הבית הזה והלא הוא ב"ה בעצמו אלא יאמר יברך אותי ואם יש לו אשה ובנים יאמר ואת אשתי ואת זרעי וכל אשר לי. ואל יאמר במרום אלא ממרום ואם הוא מברך בעצמו אל יאמר עליו אלא עלי או עלינו אם ב' אוכלים עמו אל יאמרו ונאמר אמן אלא ואמרו אמן ויענה אמן אחר הרחמן. בחול אומר מגדיל ישועות מלכו ובשבת יאמר מגדול ישועות כו' כי פסוק זה הוא בתהלים וכן בנביאים כתיב מגדול חסי' שבת קרא מקרא כלומר בשבת יאמר כמ"ש בקרא:

וגם יאמר בכל יום ולא שבכל יום. המברך בבית הערל לא יאמר ישלח ברכה מרובה בבית הזה רק יאמר הרחמן הוא יברך אותי ואת כל אשר לי כמו שנתברכו וכו'. מי שמברך ברכת המזון בפני עצמו בשדה יאמר בזה הלשון הרחמן הוא יברך אותי ואת כל אשר לי כמו שנתברכו אבותינו אברהם בכל יצחק מכל יעקב כל כן יברך אותי בברכה שלימה ואמרו אמן:

ואם עוד אחד אוכל עמו או יותר יאמר בלשון רבים אותנו ואת כל אשר לנו. ואם המה בבית הערל יאמר כן יברך אותנו בני ברית יחד בברכה שלימה ואמרו אמן: וברצא והחליצנו יאמר באהבה כמצות רצונך ויפסיק מעט ויאמר ברצונך הניח לנו שמכאן מתחיל להתפלל דלחוי הקב"ה ברצונך שלא תהא צרה ויגון ביום מנוחתנו:

היות שהוא יתברך א"צ לנו והכל צריכין לו אלא שחשקו שיתברך ע"י התחתונים כדי שיהא בהם הכנה להשפיעם מטוב וכן ראוי לנו שאנו בניו לעשות רצון אבינו שבשמים:

וכתב בש"ע כל אחד מהמסובים חייבים לומר בלחש עם המברך כל מלה ואפילו חתימת הברכה ויקדים לסיים קצת קודם המברך כדי שיענה אמן:

הג"ה אבל בער"ה בדור הזה יש כמה המון עמי הארץ שנוהגין קלות ראש עד מאוד בשעה שמברכין בזימון לא די שאינן אומרים עמו מלה במלה ואינן שומעים אלא המה מדברים דברים בטלים בשחוק וחיתול לא די שהמה אינם יוצאים ידי חובתן אלא מבטלין ג"כ אחרים ובוראי עונותיהם חקוקים על עצמותיהם ועתידין ליתן את הדין ע"כ ראוי להזהירן על כך שלא יעשו עוד. כתב בס' החינוך אין ה' בבה"מ לפי שכל המברך בבה"מ בכונה אין שולט בו אף וכו' ומזונותיו מצויין לו בכבוד כל ימיו והמדקדק יזהר לברך דוקא בחוץ הספר של בה"מ ולא בע"פ: אם מברכין ברכת המזון בזימון יאמר ברוך הוא וברוך שמו אבל ביחיד יתחיל מיד ברוך אתה ה' וכן משמע בא"ח סימן קצ"ב וכן כתב מהר"ן וכל בו. יאמר רענו בשבא ולא רלענו בחולם זונינו במלאפום וכן יאמר לא חסר לנו הע' בקמץ וס' בפתח ואל יחסר לנו י' בסגול והח' בשבא וס' בפתח כי אז עולין הנקודות כמנין לחם וביעלה ויבא לא יאמר אל מלך אלא אל חנון כי אין להזכיר בברכות הארץ מלכותא דרקייע כיון שהזכיר מלכותא דארעא מלכות בית דוד:

הג"ה באתי להזהיר ההמונים אפילו קצת לומדים שטועים בזה מפני הרגילות שבהם שאומרים על הבית הגדול והקדוש שנקרא שמך עליו אלהינו. ואח"כ מתחילין אבינו רענו אלא המשמעות אינו כך שאנו מתפללין רחם גא ה' אלהינו על ישראל ועל ירושלים ועל ציון ועל מלכות בית דוד ועל הבית הגדול והקדוש שנקרא שמך עליו. וצריך להפסיק מעט בין עליו ובין אלהינו. ואח"כ מתחילין להתפלל אלהינו אבינו רענו שיתן לנו מזונותינו ופרנסותינו וכו'. וגם קצת אומרים אבינו מלכנו פשיטא שטועין הם דלאו אורח ארעא להזכיר מלכותא דשמיא עם מלכות